

SPORTSKA DRUŠTVA I UDRUŽENJA

Tematski vodič kroz fondove
Državnog arhiva u Bjelovaru

Martina Krivić Lekić

SPORTSKA DRUŠTVA I UDRUŽENJA

TEMATSKI VODIČ KROZ FONDOVE DRŽAVNOG ARHIVA U BJELOVARU

Državni arhiv u Bjelovaru, 2018.

SPORTSKA DRUŠTVA I UDRUŽENJA
TEMATSKI VODIČ KROZ FONDOVE DRŽAVNOG ARHIVA U BJELOVARU

MARTINA KRIVIĆ LEKIĆ

BIBLIOTEKA POSEBNA IZDANJA
Vodiči Državnog arhiva u Bjelovaru

NAKLADNIK
Državni arhiv u Bjelovaru

ZA NAKLADNICU
Martina Krivić Lekić, ravnateljica

UREDNICIA
Tatjana Ružić

LEKTURA I KOREKTURA
Ivana Peulja

GRAFIČKO OBLIKOVANJE I PRIJELOM
Artis dizajn d.o.o., www.artisdizajn.hr

TISAK
Čvor, Bjelovar

NAKLADA 200 primjeraka

Tiskano u Hrvatskoj, siječanj 2018.

Knjiga je tiskana uz financijsku potporu Ministarstva kulture Republike Hrvatske

ISBN 978-953-99203-9-3

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem
000984222

SADRŽAJ

Uvod	5
Sportski fondovi DABJ	5
Sokol	6
Hrvatski sokol u Bjelovaru	6
Hrvatski sokol u Daruvaru	8
Sokolska župa Bjelovar	9
Sokolsko društvo u Bjelovaru	10
Sokolska četa u Narti	11
Streljaštvo	12
Hrvatsko građansko strijeljačko društvo u Bjelovaru	12
Streljački savez općine Bjelovar	14
Kotarski streljački odbor Đurđevac	15
Kotarski streljački odbor Bjelovar	16
Nogomet	18
Nogometni podsavez Bjelovar	18
Oblasni odbor nogometnih sudaca Bjelovar	20
Savez nogometnih sudaca općine Bjelovar	21
Nogometni klub "Bjelovar"	23
Lov i ribolov	25
Savez lovačkih društava općine Garešnica	25
Sportsko ribolovno društvo "Česma" Bjelovar	26
Kotarski odbor sportskih ribolovnih društava Bjelovar	28
Automobilizam	30
Auto-moto društvo Bjelovar	30
Kuglanje	32
Kuglački klub "Poštar" Bjelovar	32
Rekreacija	34
Društvo za rekreaciju i tjelesni odgoj "Partizan" Bjelovar	34

UVOD

SPORTSKI FONDOVI DABJ

Državni arhiv u Bjelovaru posjeduje devetnaest fondova sportskih saveza, društava, udruga i udruženja, od kojih samo četiri nisu bjelovarska: Hrvatski sokol u Daruvaru, Sokolska četa u Narti, Kotarski odbor streljačkog saveza Hrvatske Đurđevac i Savez lovačkih društava općine Garešnica.

Prvo gradivo sportskih društava u Arhiv je pristiglo iz Gradskog muzeja u Bjelovaru 1961. godine, za osnivanja Historijskog arhiva u Bjelovaru. Pojedine sportske fondove Arhiv je preuzeo u nerazvrstanom gradivu drugih, većih stvaratelja, npr. poglavarstava i općina. Tek u neznatnom broju, gradivo su predavali sami stvaratelji/imatelji gradiva.

Razlog loše sačuvanosti te vrste gradiva je niska razina svijesti o važnosti gradiva društava te gradiva koje se odnosi na kulturnu djelatnost uopće. I to ne samo Bjelovara, već gradova Čazme, Daruvara, Đurđevca, Garešnice, Grubišnog Polja, Križevaca i Vrbovca te općina koje su u teritorijalnoj nadležnosti Državnog arhiva u Bjelovaru. Same udruge i društva često ne uviđaju povijesnu važnost zapisa koji dokumentiraju njihov rad.

Bjelovarska sportska povijest ostala je zabilježena najviše zahvaljujući sekundarnim izvorima koji se prikupljaju i čuvaju u Državnom arhivu u Bjelovaru. To je ponajprije gradski tjednik "Bjelovarski list" koji proteklih 70 godina sustavno prati lokalni sport. Gotovo svi njegovi brojevi se od 1958. godine do danas nalaze u Arhivu. Djelomično je sačuvano i fotografsko gradivo nastalo u redakciji "Bjelovarskog lista". Odloženo je u arhivskoj Zbirci fotografija i vrijedan je izvor za proučavanje društvenog i sportskog života grada. U arhivskoj Zbirci sportskih glasila odlažu se razne novine i časopisi u kojima je moguće pratiti ne samo rezultate natjecanja, već i tada aktualne teme vezane uz razvoj pojedinih sportova. Vrlo važan izvor za istraživanje sporta za sigurno je i arhivsko gradivo organa uprave, koji su pratili rad sportskih društava i organizacija, registrirali njihovu djelatnost, sufinancirali njihov rad te dobivali izvješća o radu. Iako dokumentacija mnogih sportskih klubova nije sačuvana ili joj se ne može ući u trag, ipak će biti sačuvana njihova imena, sportski rezultati te fragmenti njihova djelovanja u gotovo 150 godina sportske povijesti grada Bjelovara.

Ovaj vodič donosi popis i opis fondova koji se donose isključivo na sportska udruženja i društva, a nalaze se u Državnom arhivu u Bjelovaru.

Tatjana Ružić, dipl. rusist i bohemist

SOKOL

HRVATSKI SOKOL U BJELOVARU

- Signatura: HRDABJ 287
  - Naziv fonda: Hrvatski sokol u Bjelovaru
  - Skraćeni naziv: Sokol
  - Klasifikacija: I. 5. 2 .
  - Vremenski raspon djelovanja stvaratelja: 1905. - 1929.
  - Vremenski raspon sačuvanog gradiva: 1905. - 1929.
  - Količina gradiva: 4 knjige, 2 kutije; 0,25 d/m
-
- Povijest stvaratelja
Zahtjev za registraciju društva Hrvatski sokol u Bjelovaru podnesen je 1884. godine, kada su odobrena i pravila, no društvo nije počelo s radom do 19. ožujka 1905. godine.¹ U rad društva bilo je uključeno 48 izvršavajućih i 136 podupirućih članova. Pored tjelovježbe u sastavu društva osnovane su sekcije za mačevanje, hrvanje i boks te koturaška sekcija. Društvo je iniciralo izgradnju zgrade vježbaonice - Sokolane koja je započeta 1911. godine, financirana je donacijama članova, građana i općine Bjelovar. Uvođenjem Šestosiječanjske diktature 1929. godine, zabranjeno je isticanje nacionalnih obilježja, stoga glavna skupština društva 23. prosinca 1929. godine donosi odluku o ukidanju.
-
- Sadržaj i ustroj fonda
Gradivo fonda podijeljeno je na knjige i spise. Opći spisi sadrže dopise bratskih društava, inventar društva, ali i pravila Koturaškog kluba i Naraštajskog prosvjetnog odjeljenja Hrvatskog sokola. Spisi o gradnji sadrže razne račune, ugovor o darovanju zemljišta za izgradnju Sokolskog doma, izvješća građevnog odbora i položajnu skicu zgrade. U knjizi isplatnica tantijema kronološki su navedene sve zabave za koje su isplaćivane nagrade. Serija spisa pod nazivom Varia sadrži veći broj tiskovina, matične listove članova, upute i red vježbanja te katalog 3. sokolske izložbe prigodom 3. hrvatskog svesokolskog sleta u Zagrebu 1925. godine. Zapisnici sjednica uvezani su u knjige, vođeni su detaljno, stoga sadrže mnoge podatke o radu društva do njegova ukidanja.

---

¹ S. Blažeković. Bjelovar. Bjelovar, 1985., str. 32.

Arhivska jedinica	Raspon godina gradiva
Poštanska knjiga	1927. - 1929.
Isplatnica tantijema	1921. - 1930.
Knjiga popisivane i uplaćivanje članarine	1912. - 1913.
Imenik članova	1920.
Spisi o osnivanju	1905.
Zapisnici:	
a) prednacrti i izvještaji	1918., 1918.
b) sjednica i godišnjih skupština	1922. - 1923.
c) Upravnog odbora	1923. - 1925.
Spisi o izgradnji Sokolane	1909. - 1912.
Sokolska koračnica	
Financijski spisi	1905./1923.
Varia	1907., 1929.

- Jezik/pismo: hrvatski/latinica
- Stupanj sačuvanosti: fragmentarno
- Izvori i bibliografija:
  - Spomen knjiga "Hrvatskog sokola" u Bjelovaru, izdana povodom proslave 20-godišnjeg rada: 1905. - 1925., Bjelovar, 1925.
  - Stjepan Blažeković: Bjelovar. Bjelovar, 1985.
  - Mladen Medar: Dom "Hrvatskog sokola" u Bjelovaru - sažeti historijat izgradnje. Muzejski vjesnik: Glasilo muzeja sjeverozapadne Hrvatske, Vol.12 No.12, Zagreb, 1989.
  - Božidar Gerić, Silvija Sitta, Jelena Borošak Marijanović, Tomislav Matić: 100 godina Hrvatskoga sokola u Bjelovaru, katalog izložbe, Bjelovar, 2005.
  - Z. Renić, T. Gatalica: Pregleda bjelovarskog tiskarstva do 1940.: bibliografija. Zagreb - Bjelovar, 2016.
  - <http://library.foi.hr/knjige/knjiga1.aspx?C=2100&grupa=Narodna%20knji%9Enica%20PETAR%20PRERADOVI%C6%20Bjelovar&vrsta=VLA&H=bjelovar> pristupano 21. prosinca 2017.

HRVATSKI SOKOL U DARUVARU

- Signatura: HRDABJ 577
- Naziv fonda: Hrvatski sokol u Daruvaru
- Skraćeni naziv: Sokol
- Klasifikacija: I. 5. 2.
- Vremenski raspon djelovanja stvaratelja: 1906. - 1929.
- Vremenski raspon sačuvanog gradiva: 1924. - 1929.
- Količina gradiva: 1 knjiga; 0,05 d/m

- Povijest stvaratelja
 Hrvatski sokol u Daruvaru osnovan je 1906. godine kada su potvrđena pravila rada. Društvo je uz tjelovježbu djelovalo kroz kulturno-prosvjetnu sekciju, puhački orkestar (fanfare) od 1923. godine i diletantsko društvo (kazališna grupa) te je surađivalo s drugim gradskim društvima. Rukovodstvo Hrvatskog sokola činili su starješina, zamjenik starješine, tajnik, blagajnik vođa i odbornici iz čijih su redova bili birani i pročelnici pojedinih sekcija. Društvo je djelovalo do ukidanja 27. prosinca 1929. godine kada na sjednici članovi odlučuju da ne pristupaju u Sokol Kraljevine Jugoslavije. Sva imovina društva prešla je u posjed trgovišne općine Daruvar koja ju je bila dužna čuvati 10 godina. Ukoliko bi se u tom vremenu osnovalo novo društvo Hrvatskog sokola, imovina mu je trebala biti vraćena, no do toga nikada nije došlo.

- Sadržaj i ustroj fonda
 Gradivo fonda čini jedna knjiga zapisnika sjednica vođena kronološki, u kontinuitetu od 1924. do 1929. godine. Zapisnici su vođeni detaljno te je iz njih moguće rekonstruirati rad društva u navedenom razdoblju. Sadrže podatke o suradnji s bratskim sokolskim društvima koja se međusobno pozivaju na zajedničke javne vježbe, gostovanja pojedinih sekcija te na suradnju s mnogim tada aktivnim društvima u gradu Daruvaru, kao što su pjevačko društvo "Zora", društvo Hrvatska žena, Hrvatsko katoličko omladinsko društvo "Domagoj", Češka beseda i druga. Na sjednicama se raspravlja i o održavanju te o rasporedu korištenja prostora društva, posudbi puhačkog orkestra drugim društvima, organiziranju kućnih zabava i mnogim drugim aktivnostima koje je društvo provodilo.

Arhivska jedinica	Raspon godina gradiva
Zapisnici sjednica	1924. - 1929.

- Jezik/pismo: hrvatski/latinica
- Stupanj sačuvanosti: fragmentarno
- Izvori i bibliografija:
  - Pravila društva Hrvatski sokol u Daruvaru, Daruvar, 1924.

SOKOLSKA ŽUPA BJELOVAR

- Signatura: HRDABJ 581
- Naziv fonda: Sokolska župa Bjelovar
- Skraćeni naziv: -
- Klasifikacija: I. 5. 2.
- Vremenski raspon djelovanja stvaratelja: 1930. - 1940.
- Vremenski raspon sačuvanog gradiva: 1930. - 1931., 1938.
- Količina gradiva: 1 kutija; 0,03 d/m

Povijest stvaratelja

Sokolska župa Bjelovar osnovana je 1930. godine nakon uvođenja diktature kralja Aleksandra i ukidanja nacionalnih obilježja. U župu je bilo uključeno 26 društava i 14 sokolskih četa. Broj društva se u prvih nekoliko godina povećao na 46 društava i 32 seoske čete. Župni starješina od 1933. godine postaje Franko Winter, no već sljedeće godine podnosi ostavku na tu dužnost. Sve teže političko stanje u državi odražavalo se i na rad društva pa je tijekom 1934. i 1935. godine prestalo s radom čak 10 društava i 8 četa. Slabljenje interesa nastavljeno je u daljnjim godinama. Župa je prestala s radom početkom Drugog svjetskog rata, nakon kojeg nije obnovljena.

Sadržaj i ustroj fonda

Fond se sastoji od knjige zapisnika sjednica Upravnog odbora ili Starešinstva župe i jednog zapisnika Izvršnog odbora iz 1938. godine. Zapisnici su detaljno vođeni za svaku održanu sjednicu te je u njima moguće pronaći podatke o radu mnogih društava koja su podnosila izvještaje ovoj župi.

Arhivska jedinica	Raspon godina gradiva
Zapisnici sjednica	1930. - 1931., 1938.

- Jezik/pismo: hrvatski/latinica
- Stupanj sačuvanosti: fragmentarno
- Izvori i bibliografija:
  - Božidar Gerić, Silvija Sitta, Jelena Borošak Marijanović, Tomislav Matić: 100 godina Hrvatskoga sokola u Bjelovaru, katalog izložbe, Bjelovar, 2005.

SOKOLSKO DRUŠTVO U BJELOVARU

- Signatura: HRDABJ 1371
- Naziv fonda: Sokolsko društvo u Bjelovaru
- Skraćeni naziv: Sokol
- Klasifikacija: I. 5. 2.
- Vremenski raspon djelovanja stvaratelja: 1930. - 1940.
- Vremenski raspon sačuvanog gradiva: 1937. - 1938.
- Količina gradiva: 1 fascikl, 0,01 d/m
- Povijest stvaratelja

Sokolsko društvo u Bjelovaru započinje s radom u okviru Sokola Kraljevine Jugoslavije, a nakon ukidanja Hrvatskog sokola u Bjelovaru. Glavna godišnja skupština održana je 17. siječnja 1931. godine, na njoj je za zamjenika načelnika društva izabran Milan Bakić-Baja, koji 1933. godine postaje načelnik. Aktivnost društva povećavala se kroz osnivanje sekcija: skijaške, lutkarske te pjevačkog zbora i logorskog odsjeka, a otvorena je čitaonica i knjižnica za članove društva.² Društvo je aktivno do početka Drugog svjetskog rata.
- Sadržaj i ustroj fonda

Fond se sastoji od jednog zapisnika Izvršnog odbora i jednog primjerka službenog glasila društva.

Arhivska jedinica	Raspon godina gradiva
Zapisnici Izvršnog odbora	1938.
“Soko”, glasilo društva	1937.

- Jezik/pismo: hrvatski/latinica
- Stupanj sačuvanosti: fragmentarno

- Izvori i bibliografija:
  - Božidar Gerić, Silvija Sitta, Jelena Borošak Marijanović, Tomislav Matić: 100 godina Hrvatskoga sokola u Bjelovaru, katalog izložbe, Bjelovar, 2005.

SOKOLSKA ČETA U NARTI

- Signatura: HRDABJ 670
- Naziv fonda: Sokolska četa u Narti
- Skraćeni naziv: -
- Klasifikacija: I. 5. 2.
- Vremenski raspon djelovanja stvaratelja: 1931. - ?
- Vremenski raspon sačuvanog gradiva: 1931.
- Količina gradiva: 1 fascikl; 0,01 d/m

- Povijest stvaratelja

Sokolska četa u Narti osnovana je 25. listopada 1931. godine, na inicijativu učitelja Vladimira Heraka, kao odjeljak Sokolskog društva u Bjelovaru. Na Skupštini društva predloženi su starješina, njegov zamjenik i tajnik čete. Odlučeno da će se vježbanje održavati u školskoj sobi ukoliko se za to dobije odobrenje od vlasti. Podatke o daljnjem radu društva i njegovom prestanku nije moguće pronaći.

- Sadržaj i ustroj fonda

Gradivo ovog stvaratelja sačuvano je u tek nekoliko fragmentarnih spisa. Uz zapisnik osnivačke skupštine, s popisima članova, sačuvane su i upute za osnivanje društava i četa primljenih od Sokolske župe Bjelovar.

Arhivska jedinica	Raspon godina gradiva
Zapisnici sjednica	1931.

- Jezik/pismo: hrvatski/latinica
- Stupanj sačuvanosti: fragmentarno
- Izvori i bibliografija: -

---

² B. Gerić, S. Sitta, J. Borošak Marijanović, T. Matić: 100 godina Hrvatskoga sokola u Bjelovaru, katalog izložbe, Bjelovar, 2005., str. 32.

STRELJAŠTVO

HRVATSKO GRAĐANSKO STRIJELJAČKO DRUŠTVO U BJELOVARU

- Signatura: HRDABJ 286
- Naziv fonda: Hrvatsko građansko streljačko društvo u Bjelovaru
- Skraćeni naziv: -
- Klasifikacija: I. 5.2.
- Vremenski raspon djelovanja stvaratelja: 1868. - 1929.
- Vremenski raspon sačuvanog gradiva: 1870. – 1929.
- Količina gradiva: 11 knjiga, 1 kutija; 0,25 dm

- Povijest stvaratelja

Društvo je osnovano 1868. godine pod nazivom Bolz-Scützen-Verein. Nakon razvojačenja Vojne krajine 1874. godinedruštvo mijenja ime u hrvatsko te aktivnije počinje s radom. Svrha osnivanja bila je priređivanje društvenih zabava i izleta, ljeti gađanje u metu oštrim nabojima iz pušaka, a zimi gađanje u društvenim prostorijama. Prema pravilima društva iz 1888. godine, članom društva mogao je postati svaki kulturni čovjek koji uživa građanska prava. Žene su mogle biti članovi, ali nisu imale prava aktivnog i pasivnog izbora. Društvom je upravljao odbor od 6 članova – nadmeštar, podmeštar, tajnik, blagajnik i dva odbornika.

Isprva su počeli vježbati gađanje oštrim nabojima na vojnoj streljani u Bedeniku, no uslijed povećanja broja članova i ograničenog vremena za gađanje, nastala je potreba da društvo sagradi svoju streljanu. U ožujku 1891. godine započela je gradnja streljane po nacrtu inženjera Feliksa Smočinskog. Sredstva su namaknuta dobrovoljnim priložima članova, građana i gradskih imovnih općina. Otvo-renju streljane 13. svibnja 1891. godine nazočio je ban grof Dragutin Khuen Hedervary koji je osobno, kao utemeljitelj društva, samu streljanu i otvorio. Društvo je djelovalo do početka 1929. godine. S obzirom na broj članova, koji je varirao od 30 do 40, te na činjenicu da posjeduju vatreno oružje, društvu je zabranjen rad uvođenjem Šesto siječanjske diktature kralja Aleksandra Karadorđevića. Imovina društva prešla je u vlasništvo uboške blagajne Kraljevskog i slobodnog grada Bjelovara.

- **Sadržaj i ustroj fonda**
Fond je podijeljen na knjige i spise koje sadrže vrijedne podatke o povijesti i radu društva. Knjige su vođene u kontinuitetu i detaljno. Opći spisi sadrže u većoj mjeri račune koji svjedoče o nabavi oružja, municije, ali i mnogih drugih proizvoda i usluga koje su društvu trebale za rad. Isto tako sačuvani su streljački listovi s popisima članova te fragmenti informacija o radu društva. Unutar serije spisa pod nazivom Varia nalazi se nekoliko rukom pisanih plakata, iskorištene streljačke mete, popis inventara društva te pravila društva iz 1888. i 1913. godine te mnogi nerazvrstani spisi.

Arhivska jedinica	Raspon godina gradiva
Knjige članarine	1874. - 1893.
Knjige blagajne streljanja	1875. - 1887.
Blagajnički dnevnik	1874./1914.
Streljački dnevnik	1873. - 1905.
Opći spisi	1870./1931.
Zapisnici sjednica	1874. - 1904.
Varia	1881./1924.

- Jezik/pismo: hrvatski, njemački/latinica, gotica
- Stupanj sačuvanosti: fragmentarno
- Izvori i bibliografija:
  - Poslovník Hrvatskog građanskog streljačkog društva u Bjelovaru: zaključkom glavne skupštine od 3. studenoga 1913., Bjelovar, 1913.
  - Z. Renić, T. Gatalica: Pregled bjelovarskog tiskarstva do 1940.: bibliografija. Zagreb - Bjelovar, 2016.
  - <http://library.foi.hr/knjige/knjiga1.aspx?C=2642>
pristupano 21. prosinca 2017.

STRELJAČKI SAVEZ OPĆINE BJELOVAR

- Signatura: HRDABJ 575
  - Naziv fonda: Streljački savez općine Bjelovar
  - Klasifikacija: I. 5. 1.
  - Vremenski raspon djelovanja stvaratelja: 1957. – ?
  - Vremenski raspon sačuvanog gradiva: 1957. - 1984.
  - Količina gradiva: 1 kutija; 0,1 d/m
- Povijest i nadležnost stvaratelja
 Streljački savez općine osnovan je 1954. godine, a već 1959. godine ima registrirano 31 streljačko društvo sa 1265 članova.³ Godine 1957. došlo je do reorganizacije streljačkih organizacija u cijeloj bivšoj Jugoslaviji stoga je na području kotara Bjelovar izvršena reorganizacija na način da su se svi dotadašnji ogranci organizirali kao samostalna društva koja su nakon toga formirala općinski streljački odbor. Prostorije Saveza nalazile su se u Gundulićevoj ulici na broju 2 u Bjelovaru.⁴ Iako je tek 1970. godine izgrađena prva suvremena streljana, do 1974. godine mnogobrojno članstvo bilo je podijeljeno u čak 41 streljačko društvo. Nije poznato je li Streljački savez općine prestao s radom početkom 1990-ih godina ili je nastavio s radom kao Streljački savez grada Bjelovara.
- Sadržaj i ustroj fonda
 Fond se sastoji od spisa i biltena.

Arhivska jedinica	Raspon godina gradiva
Opći spisi	1960.
Godišnji bilteni	1957. - 1959., 1961. - 1976., 1984.
Dnevnici gađanja, rezultati, bilteni natjecanja	1958., 1960. - 1976., 1978.

³ S. Blažeković. Bjelovar. Bjelovar, 1985. str. 32.

⁴ Kotar Bjelovar. U: Tomislav Vujasin, Boris Smolčić, Bjelovar, 1966., str. 212.

- Jezik/pismo: hrvatski/latinica
- Stupanj sačuvanosti: fragmentarno
- Izvori i bibliografija:
  - Kotar Bjelovar, U: Tomislav Vujasin, Boris Smolčić, Bjelovar, 1966.
  - Stjepan Blažeković: Bjelovar. Bjelovar, 1985.
  - HRDABJ 754 SIZ Fizičke i tehničke kulture Bjelovar
  - HRDABJ 38 Skupština općina Bjelovar

KOTARSKI STRELJAČKI ODBOR ĐURĐEVAC

- Signatura: HRDABJ 568
- Naziv fonda: Kotarski streljački odbor Đurđevac
- Skraćeni naziv: SSH Đurđevac
- Klasifikacija: I. 5. 1.
- Vremenski raspon djelovanja stvaratelja: 1952. - 1955.
- Vremenski raspon sačuvanog gradiva: 1952. - 1955.
- Količina gradiva: 1 kutija; 0,05 d/m

- Povijest stvaratelja

Kotarski streljački odbor Đurđevac osnovan je 1952. godine. Iste godine imali su 7 registriranih streljačkih družina s više od 350 članova te nekoliko družina u osnivanju. Družine su bile u mjestima Molve, Ferdinandovac, Sirova Katalena, Virje, Kalinovac, Kloštar i Podravske Sesvete. Prema uputama i okružnicama Izvršnog odbora streljačkog saveza Hrvatske prikupljali su podatke o streljačkim družinama sa svog područja, vodili brigu o podjeli municije streljačkim organizacijama, organizirali savjetovanja s predstavnicima svih odbora i družina te organizirali natjecanja i prvenstva družina. Odbor je naročito vodio brigu o popisu streljačke imovine (pušaka i municije) na svom području. Ukinut je u prosincu 1955. godine.

- Sadržaj i ustroj fonda

Fond se sastoji od spisa koji su fragmentarno sačuvani. Opći spisi sadrže okružnice, podatke o društvima, organiziranim natjecanjima, statistike i općenito podatke o aktivnostima streljačkih društava. U seriji Zapisnici streljačkih družina, uz zapisnike za razdoblje rada Odbora, sačuvan je i jedan zapisnik društva iz 1957. godine, vjerojatno slučajno odložen od strane imatelja gradiva. Dnevnici gađanja sadrže rezultate organiziranih natjecanja, prema strijelcima, navedenih

imenom i prezimenom, krugovima gađanja te ukupnu količinu ispaljenih metaka. Projekt strelišta koji je izdvojen u posebnu arhivsku jedinicu nije datiran, no prema spisima moguće je utvrditi da je nastao 1954. godine.

Arhivska jedinica	Raspon godina gradiva
Opći spisi	1952. - 1956.
Zapisnici kotarskog odbora	1952., 1954. - 1956.
Zapisnici streljačkih družina	1954. - 1955., 1957.
Podaci o članstvu	1953. - 1955.
Dnevnici gađanja	1954.
Projekt strelišta	1954.

- Jezik/pismo: hrvatski/latinica
- Stupanj sačuvanosti: fragmentarno
- Izvori i bibliografija: -

KOTARSKI STRELJAČKI ODBOR BJELOVAR

- Signatura: HRDABJ 289
- Naziv fonda: Kotarski streljački odbor Bjelovar
- Skraćeni naziv: -
- Klasifikacija: I. 5. 2.
- Vremenski raspon djelovanja stvaratelja: 1949. - 1962.
- Vremenski raspon sačuvanog gradiva: 1948. - 1960.
- Količina gradiva: 2 knjige, 3 kutije; 0,3 d/m

Povijest stvaratelja

Prva streljačka družina nakon Drugog svjetskog rata osnovana je 1948. godine u okviru Odsjeka unutrašnjih poslova Narodnog odbora grada Bjelovara iz koje je 16. siječnja 1949. godine osnovan Kotarski streljački odbor Bjelovar. Tijekom 1957. godine pristupilo se reorganizaciji streljačkih družina te su ogranci postale samostalne družine. Nakon toga su formirani općinski streljački odbori. Zadatak

društva bio je usavršavanje članova u streljačkim vještinama jer su smatrali da aktivnošću streljačkih organizacija jača obrambena moć države te da se natjecanjem, među članovima, šire sportske odlike. O veličini društva govori podatak iz 1958. godine kada je zabilježeno da Kotarski odbor u svom sastavu ima 7 općinskih i 41 samostalnu streljačku družinu sa 1600 članova. Društvo je imalo Upravni i Nadzorni odbor, svoja pravila te vlastitu zračnu streljanu.

- Sadržaj i ustroj fonda

Fond je podijeljen na knjige i opće spise te nije arhivistički sređen. Opći spisi sadrže podatke o cjelokupnom radu i djelovanju društva na području kotara. Moguće je pronaći podatke o osnivanju, godišnje izvještaje, zapisnike sjednica, razne referate te opise i rezultate nagradnih gađanja. Uz opću prepisku sačuvani su isječci iz tjednika "Bjelovarski list" i bilježnica s raznim bilješkama predsjednika Obora.

Arhivska jedinica	Raspon godina gradiva
Urudžbeni zapisnik	1953. - 1958.
Opći spisi	1948. - 1950. 1952. - 1960.

- Jezik/pismo: hrvatski/latinica, ćirilica
- Stupanj sačuvanosti: cjelovito, osim spisa iz 1951. godine
- Izvori i bibliografija:
  - HRDABJ 754 SIZ Fizičke i tehničke kulture Bjelovar

NOGOMET

NOGOMETNI PODSAVEZ BJELOVAR

- Signatura: HRDABJ 288
- Naziv fonda: Nogometni savez Hrvatske Podsavez Bjelovar
- Skraćeni naziv: -
- Klasifikacija: I. 5. 1.
- Vremenski raspon djelovanja stvaratelja: 1953. –
- Vremenski raspon sačuvanog gradiva: 1954./1990.
- Količina gradiva: 2 kutije; 0,2 d/m

- Povijest stvaratelja

Reorganizacijom Nogometnog saveza Hrvatske dolazi do osnivanja Bjelovarskog nogometnog podsaveza. Osnovan je 25. siječnja 1953. godine kao dobrovoljna sportska organizacija koja objedinjuje nogometne organizacije na području kotareva Bjelovar, Daruvar, Đurđevac, Grubišno Polje, Garešnica, Križevci, Pakrac i Virovitica. Zadatak mu je bio omasovljavanje, razvoj i podizanje nogometa na svom području, organiziranje natjecanja, pomaganje klubovima i briga da se nogomet odvija prema postojećim pravilima nogometne igre i Pravilnika FSJ. Najviše tijelo saveza je skupština koja se održava svake druge godine, a redovne poslove između skupština vodi Upravni odbor sa 11 članova. Zbog lakšeg upravljanja, Upravni odbor formirao je komisije – Disciplinsku i Takmičarsku komisiju, Komisiju za unapređenje nogometa, Komisiju za registracije, Komisiju za pomladak i Komisiju za zdravstvo. Podsavez na svom području organizira lige čiji prvaci prelaze u viši razred natjecanja. Isto tako surađuju s organizacijom sudaca i trenera te ih pomažu stručno i materijalno. Zbog velikog broja klubova, ukupno njih 98, i troškova vezanih uz rad na tako velikom području podsavezi se odvajaju. Osnivanjem podsaveza u Koprivnici i Virovitici dolazi do reorganizacije bjelovarskog podsaveza 1. listopada 1957. godine. U kasnijim godinama Nogometni podsavez prerasta u Nogometni savez županije i kao takav djeluje i danas.

- Sadržaj i ustroj fonda

Fond se sastoji od knjiga i spisa koji su odloženi u registratoru i omote. Preuzimanje se odvijalo u dva navrata. Iz tog razloga stariji dio fonda je arhivistički obrađen dok gradivo iz 1970-ih i 1980-ih godina nije prošlo arhivističku obradu.

Arhivski popis nesređenog gradiva napravljen je vrlo detaljno pa je iz njega vidljivo koje vrste gradiva su sačuvane za navedeno razdoblje.

Arhivska jedinica	Raspon godina gradiva
Opći spisi	1955. - 1959.
Zapisnici sjednica Upravnog odbora	1955. - 1957.
Zapisnici o odigranim regionalnim utakmicama	1955. - 1956.
Popisi igrača	
Dosjei igrača	
Završni računi	1954.
Varia	
Opći spisi	1978. - 1988.
Anketni listovi za igrališta	1979.
Sportske igre srednjih škola	1978.
Disciplinska komisija	1973./1987.
Komisija za natjecanja	1973. - 1974.
Polaganje sudačkog ispita	1986.
Ispisnice iz klubova	1982. - 1987.
Produženje legitimacija	1979.
NK "Sloga" Bjelovar (osnivanje i zatvaranje gostionice "Pod starim krovovima")	1953. - 1973.
Službeni glasnik NSO Bjelovar	1977. - 1989.
Službeni glasnik NS Zagrebačke regije	1978. - 1984.
Službeni glasnik NSO Garešnica	1982.
Zapisnici s utakmica Općinske lige	1973. /1988.
Zapisnici s utakmica Međupćinske lige "Jug"	1985. - 1990.
Zapisnici i utakmica Republičke nogometne lige	1980./1987.

- Jezik/pismo: hrvatski/latinica
- Stupanj sačuvanosti: fragmentarno
- Izvori i bibliografija:
  - Nogomet bjelovarskog nogometnog podsaveza: 1908. - 1955., Bjelovar, 1955.
  - Pravila igre Mali nogomet, Bjelovar, 1958.
  - <http://library.foi.hr/knjige/knjiga1.aspx?C=2099&H=&vrsta=IZD&grupa=Bjelovarski%20nogometni%20podsavez,%20BJELOVAR&lang=hr&broj=1>

OBLASNI ODBOR NOGOMETNIH SUDACA BJELOVAR

- Signatura: HRDABJ 1369
- Naziv fonda: Oblasni odbor nogometnih sudaca Bjelovar
- Skraćeni naziv: -
- Klasifikacija: I. 5. 1.
- Vremenski raspon djelovanja stvaratelja: 1950. - ?
- Vremenski raspon sačuvanog gradiva: 1950. - 1952.
- Količina gradiva: 1 omot; 0,02 d/m

- Povijest stvaratelja
Osnovan je 1950. godine pri Oblasnom nogometnom odboru koji je bio nadležan za kotareve Bjelovar, Koprivnicu, Đurđevac, Čazmu, Daruvar, Križevce, Grubišno Polje, Garešnicu, Viroviticu, Pakrac i Ludbreg, a već je 1951. raspušten i nadležan je samo za Bjelovar, Daruvar i Koprivnicu.⁵ S obzirom na fragmentarnost i neredenost fonda te nedostatak literature, nije moguće utvrditi povijest i nadležnost ovog stvaratelja.

- Sadržaj i ustroj fonda
Fond se sastoji od strojno pisanih dopisa i rukopisa te nije arhivistički obrađen. Arhivski popis napravljen prilikom preuzimanja ovog fonda detaljno je napravljen. Dopisi sadrže prepisku s drugim sudačkim udrugama, obavijesti o sastancima sekcije sudaca, upute o kontroli suđenja, podatke o izrađenim legitimacijama, dopise Saveza nogometnih sudaca Hrvatske u Zagrebu sa zaključcima sjednica po kojima je Odbor trebao postupati u radu. Popisi delegiranih sudaca donose

---

⁵ S. Blažeković. Bjelovar. Bjelovar, 1985., str. 283.

popis sudaca s naznačenim iznosima naknade za suđenje prema pojedinim navedenim utakmicama. Izvještaji s utakmica sadrže ispunjene obrasce s podacima o natjecanju, igralištu, datumu i satu održavanja utakmice, rezultatu, sudcima te upitnik o radu na igralištu, stanju terena, prisustvu delegata, linijskim sudcima te koji je iznos sudačke takse i putnih troškova.

Arhivska jedinica	Raspon godina gradiva
Dopisi	1950. - 1952.
Okružnice saveza nogometnih sudaca Hrvatske	1950. - 1952.
Rukopisni materijali	1950. - 1952.
Rasporedi utakmica	1951.
Delegirani sudci	1951.
Izvještaji s utakmica	1951. - 1952.
Prazni obrasci (tiskanice)	

- Jezik/pismo: hrvatski/latinica
- Stupanj sačuvanosti: fragmentarno
- Izvori i bibliografija: -

SAVEZ NOGOMETNIH SUDACA OPĆINE BJELOVAR

- Signatura: HRDABJ 1368
- Naziv fonda: Savez nogometnih sudaca Općine Bjelovar
- Skraćeni naziv: -
- Klasifikacija: I. 5. 1.
- Vremenski raspon djelovanja stvaratelja: 1977. - ?
- Vremenski raspon sačuvanog gradiva: 1975. - 1988.
- Količina gradiva: 1 knjiga, 6 registratora, 4 omota; 0,60 d/m

- Povijest stvaratelja**
 Odlukom Izvršnog odbora Nogometnog saveza općine Bjelovar i Izvršenog obora Saveza nogometnih sudaca područja Bjelovar započeo je s radom Inicijativni odbor za osnivanje Savez nogometnih sudaca općine Bjelovar koji je procijenio potrebnim organiziranje sudaca na području općine Bjelovar. Savez je osnovan 3. srpnja 1977. godine kada je prihvaćen statut i poslovnik rada Saveza. Od upravnih tijela ima predsjednika, podpredsjednika, Izvršni odbor od 7 članova, od kojih jednog bira Nogometni savez općine Bjelovar te Skupština i Odbor upravne kontrole. Zadatak je Saveza izrada analize kadrova te selekcija sudaca kako bi se odabrali najkvalitetniji, pooštavanje kriterija u izboru rukovodećeg kadra i povećavanje discipline svih članova u cilju zaštite ugleda organizacije. Zbog nedostatne literature i fragmentarnog gradiva, nije moguće utvrditi do kada je Savez djelovao.
- Sadržaj i ustroj fonda**
 Fond gradiva čine knjiga urudžbenog zapisnika i 5 serija spisa. Gradivo nije arhivistički sređeno stoga je izrađen detaljan arhivski popis iz kojega je vidljivo koje podatke je moguće pronaći u fondu. Serija dopisi i zapisnici sadrži opću prepisku između Saveza i pojedinih sudaca i drugih tijela, okružnice svim sucima s podacima o sudačkim taksama, popisima utakmica te podatke o polaganju sudačkih ispita i zapisnike regionalnog saveza dostavljene Savezu. Normativni akti sadrže Statut Saveza iz 1985. godine te pojedine pravilnike.

Arhivska jedinica	Raspon godina gradiva
Urudžbeni zapisnik	1975. - 1976.
Dopisi i zapisnici	1975. - 1986.
Zapisnici Izvršnog odbora	1977. - 1978.
Financijski spisi	1975. - 1976.
Izveštaji o kontroli suđenja	1986. - 1988.
Normativni akti	1980. - 1985.

- Jezik/pismo: hrvatski/latinica
- Stupanj sačuvanosti: fragmentarno
- Izvori i bibliografija:
  - HRDABJ 754 SIZ Fizičke i tehničke kulture Bjelovar

NOGOMETNI KLUB “BJELOVAR”

- Signatura: HRDABJ 290
- Naziv fonda: Nogometni klub “Bjelovar”
- Skraćeni naziv: NK Bjelovar
- Klasifikacija: I. 5. 2.
- Vremenski raspon djelovanja stvaratelja: 1949. -
- Vremenski raspon sačuvanog gradiva: 1949. - 1952.
- Količina gradiva: 1 knjiga, 1 kutija; 0,1 d/m

- Povijest stvaratelja

Nakon Drugog svjetskog rata nogometni klub u Bjelovaru djelovao je u okviru Fiskulturnog društva Bjelovar, koje je 20. siječnja 1949. godine preimenovano u Sportsko društvo “Braća Bakić” Bjelovar. Zadatak društva bilo je omasovljenje, razvoj i promicanje sporta, organiziranje natjecanja, potpomaganje masovnog tjelesnog odgoja i briga da se sportska natjecanja odvijaju prema postojećim pravilima FISAH-a. Prilikom reorganizacije 1949. godine društvo je imalo 68 članova čiji je broj tijekom godina varirao. Društvo je bilo podijeljeno u tri ogranka – Nogometni klub, Biciklistički klub i Lakoatletska sekcija, a svaki klub je imao posebno rukovodstvo kroz upravni, nadzorni i disciplinski odbor. Najviše tijelo društva bila je Skupština koja se održavala svake godine, a redovne poslove između skupština vodio je Upravni odbor od 9 članova. Upravni odbor čine predsjednik, potpredsjednik, tajnik i blagajnik društva, a kao članovi društva u odbor ulaze predsjednik, tajnik i blagajnik nogometnog kluba te predsjednik i tajnik biciklističkog kluba. Uz aktivnosti koje su se provodile u okviru klubova i sekcija, značajna je bila je inicijativa početka izgradnje tribina 1950. godine. Od 1. travnja 1950. godine Nogometni klub se osamostaljuje te se ime društva mijenja u Nogometni klub, a od 1. veljače 1951. godine dobiva svoj konačni naziv Nogometni klub Bjelovar. Klub se natjecao u Hrvatskoj nogometnoj ligi. Imao je 38 - 40 registriranih igrača od čega 18 - 20 igrača podmlatka, a raspolagao je i vlastitim igralištem s tribinama. Izvori prihoda bili su članski ulozi, ulaznice, dotacije grada i sportska gostionica. Klub je iznimno uspješan te aktivan i danas.

- Sadržaj i ustroj fonda

Fond je podijeljen na knjigu urudžbenog zapisnika i opće spise. Spisi unutar fonda sadrže cjelokupne podatke o radu društva i kluba, zapisnike godišnjih skupština, izvještaje i razne dopise. Za razdoblje sačuvanog gradiva nedostaju financijski spisi, no podaci o raspolaganju financijama vidljivi su u zapisnicima Nadzornog odbora.

Arhivska jedinica	Raspon godina gradiva
Urudžbeni zapisnik	1949. - 1952.
Opći spisi	1949. - 1952.

- Jezik/pismo: hrvatski/latinica
- Stupanj sačuvanosti: fragmentarno, nije preuzeto gradivo nakon 1952. godine
- Dostupnost gradiva: dostupno
- Izvori i bibliografija:
  - Nogometni leksikon, u: F. Kramer, M. Klemencić, Zagreb, 2004.

LOV I RIBOLOV

SAVEZ LOVAČKIH DRUŠTAVA OPĆINE GAREŠNICA

- Signatura: HRDABJ 595
- Naziv fonda: Savez lovačkih društava općine Garešnica
- Skraćeni naziv: SLD općine Garešnica
- Klasifikacija: I. 5. 1.
- Vremenski raspon djelovanja stvaratelja: ?
- Vremenski raspon sačuvanog gradiva: 1970. - 1986.
- Količina gradiva: 1 kutija; 0,05 d/m

- Povijest stvaratelja
Iz kotarskih savjeta predviđenih "Pravilnikom o kotarskim lovačkim savjetima i lovnim nadzornicima" 1951. godine razvili su se kotarski⁶, a kasnije i općinski lovački savezi. Osnovni cilj Saveza je postizanje prvenstveno napretka lova kao sporta, a zatim lovstva kao privredne grane. ⁷Prema podacima iz 1983. godine u Savez lovačkih društava općine Garešnica učlanjena su 3 lovačka društva – Lovачko društvo Berek sa 48 članova i lovnom površinom 5.000 ha, Lovачko društvo "Jelen" Hercegovac sa 80 članova i lovnom površinom 8.000 ha te Lovачko društvo "Srnjak" Garešnica sa 195 članova i lovnom površinom od 21.000 ha. Do 1981. godine član Saveza bila je i Šumarija Garešnica. Sva društva uz sportski lov, uzgoj i zaštitu divljači bave se i lovnim turizmom. Savez je društvima prosljeđivao republičke odluke, koordinirao njihov rad, pratio stanje lovstva na području općine Garešnica te izrađivao izvještaje o stanju društava. U drugoj polovici 1980-ih godina Savez postaje Koordinacijski odbor za unapređenje lovstva pri Zajednici općina te na taj način nastavlja pratiti rad društava na svom području.

- Sadržaj i ustroj fonda:
Fond se sastoji od fragmentarno sačuvanih spisa. Unutar serije Općih spisa mogu se pronaći razni dopisi prema društvima, ali i izvještaji o stanju lovišta, statistika

---

⁶ V. Vučevac-Žbajt, A. Alegro, Z. Žvorc: *Razvoj hrvatskog zakonodavstva o lovu*, u: Stočarstvo, broj, 50., Zagreb, 1996.

⁷ Lovачki vjesnik, broj 1 – 2, Zagreb, 1971., str. 3., *Savjetovanje o lovstvu bjelovarskog kraja*.

društava te pojedini dokumenti kao što je Nacrt srednjoročnog plana razvoja lovstva u SRH za razdoblje od 1986. do 1990. godine. Financijski spisi sastoje se od bilanci Saveza i pojedinih društava, a serija M-4 obrasci sadrži tiskanice s podacima o radnom stažu.

Arhivska jedinica	Raspon godina gradiva
Opći spisi	1970./1986.
Financijski spisi	1979. - 1983.
M-4 obrasci	1980. - 1982.

- Jezik/pismo: hrvatski/latinica
- Stupanj sačuvanosti: fragmentarno
- Izvori i bibliografija:
  - Lovački vjesnik, broj 1 – 2, Zagreb, 1971., Savjetovanje o lovstvu bjelovarskog kraja.

SPORTSKO RIBOLOVNO DRUŠTVO “ČESMA” BJELOVAR

- Signatura: HRDABJ 573
- Naziv fonda: Sportsko ribolovno društvo “Česma” Bjelovar
- Skraćeni naziv: SRD “Česma”
- Klasifikacija: I. 5. 2.
- Vremenski raspon djelovanja stvaratelja: 1929. -
- Vremenski raspon sačuvanog gradiva: 1957. – 1961.
- Količina gradiva: 1 kutija; 0,05 d/m
- Povijest stvaratelja
SRD “Česma” Bjelovar osnovano je 28. travnja 1929. kada je u restauraciji “Brcković” u Bjelovaru održana prva “redovita glavna skupština ribarskog društva Česma u Bjelovaru”. Od samog početka društvo organizira niz aktivnosti. Godine 1929. za građanstvo organizira veliki izlet na rijeku Česmu “Vikend na Česmu” koji okuplja više od tisuću građana. Tada organizira izbor za miss Česme, prvo

natjecanje u udičarenju i velikoj zabavi. Društvo je dugi niz godina poznato po organizaciji zabave za građanstvo, a posebno nakon Drugog svjetskog rata i sve do sedamdesetih godina prošlog stoljeća. Prve zabave organiziraju na ribnjacima društava koje počinju graditi 1930. godine u Mlinovcu, uz rijeku Bjelovacku. Otada počinju brigu o vodama i zakupu vode. Osim rijeke Česme, zakupljuje i za ribolovnu rijeku Ilovu, Bjelovacku, Dravu i njene rukavce. Broj članova društva kreće se od pedesetak 1929. godine do preko 800 članova 70-ih godina prošlog stoljeća, dok je u posljednjim godinama u društvu konstantno oko 120 članova. Veliku pažnju posvećuju brizi o ribnjacima u Tomašu, dovršenju doma, poribljavanju i razvoju ribolovnog turizma te uređenju infrastrukture, održavanja puta do ribnjaka i nastojanju da se dovedu voda i struja.⁸

- Sadržaj i ustroj fonda

Fond se sastoji od spisa formiranih u dvije arhivske jedinice. Opći spisi sadrže svu sačuvanu prepisku za razdoblje od 1957. do 1961. godine, koja sadrži podatke o radu društva, izgradnji i načinu upravljanja društvenim domom u Molvama, otvaranju ugostiteljske radnje, organizaciji natjecanja i izleta. Uz podatke o samom društvu Opći spisi sadrže okružnice Saveza sportskih ribolovnih društava Hrvatske s najavama natjecanja i uputama za rad poslanih društvima te zapisnik s plenuma Saveza iz 1961. godine.

Arhivska jedinica	Raspon godina gradiva
Opći spisi	1957. - 1961.
Zapisnici skupština, odbora i dr.	1960. - 1961.

- Jezik/pismo: hrvatski/latinica
- Stupanj sačuvanosti: fragmentarno
- Izvori i bibliografija:
- <https://zsrub.hr/srd-cesma-bjelovar/> pristupano 3. siječnja 2018.

⁸ <https://zsrub.hr/srd-cesma-bjelovar/> pristupano 3. siječnja 2018.

KOTARSKI ODBOR SPORTSKIH RIBOLOVNIH DRUŠTAVA BJELOVAR

- Signatura: HRDABJ 567
- Naziv fonda: Kotarski odbor sportskih ribolovnih društava Bjelovar
- Skraćeni naziv: KO SRD Bjelovar
- Klasifikacija: I. 5. 1.
- Vremenski raspon djelovanja stvaratelja: 1958. - 1964.
- Vremenski raspon sačuvanog gradiva: 1958. - 1962.
- Količina gradiva: 1 knjiga, 1 kutija; 0,03 d/m

- Povijest stvaratelja
Kotarski odbor sportskih ribolovnih društava osnovan je 18. studenog 1958. godine. Zadaci su mu zastupanje interesa društava i pomaganje u radu stručnim savjetima i uputama, usklađivanje rada u pitanjima poribljavanja i čuvanja ribolovnih voda te spašavanje riblje mladī. Savezu su bili dužni davati prijedloge o lovostaju i planove poribljavanja na vodama s područja kotara. Bili su zaduženi i za organizaciju natjecanja i sletove članova društva. Od 1964. godine djeluju kao Centar sportskih ribolovnih društava, u koji su učlanjena ribolovna društva s područja Bjelovara, Čazme i Garešnice. Nakon donošenja Zakona o slatkovodnom ribarstvu 1980. godine formirana je Zajednica sportskih ribolovnih društava općine Bjelovar.⁹

- Sadržaj i ustroj fonda
Fond se sastoji od knjige i spisa razvrstanih u serije. Opći spisi sadrže redovnu prepisku Odbora s ribolovnim društvima za navedeno razdoblje te korespondenciju odbora sa Savezom ribolovnih društava Hrvatske. Sačuvani su popisi članova pojedinih društava, zapisnici godišnjih skupština, okružnice s najavama natjecanja te pozivi na druženja članova. Zapisnici Kotarskog odbora i ribolovnih društva sačuvani su fragmentarno, a uz njih su sačuvana pravila odbora usvojena pri osnivanju.

---

⁹ S. Blažeković. Bjelovar. Bjelovar, 1985., str. 286.

Arhivska jedinica	Raspon godina gradiva
Urudžbeni zapisnik	1961.
Opći spisi	1959. - 1962.
Zapisnici Kotarskog odbora	1958., 1961.
Zapisnici sportskih ribolovnih društava	1961.

- Jezik/pismo: hrvatski/latinica
- Stupanj sačuvanosti: fragmentarno
- Izvori i bibliografija:
  - HRDABJ 754 SIZ Fizičke i tehničke kulture Bjelovar
  - Stjepan Blažeković: Bjelovar. Bjelovar, 1985.

AUTOMOBILIZAM

AUTO-MOTO DRUŠTVO BJELOVAR

- Signatura: HRDABJ 641
- Naziv fonda: Auto-moto društvo Bjelovar
- Skraćeni naziv: AMD Bjelovar
- Klasifikacija: I. 5.2.
- Vremenski raspon djelovanja stvaratelja: 1930. -
- Vremenski raspon sačuvanog gradiva: 1930. - 1974.
- Količina gradiva: 4 knjige; 0,1 d/m

- Povijest stvaratelja

Moto klub Bjelovar počinje s radom 1930. godine. Svrha osnivanja društva je promocija i širenje motociklističkog sporta, što društvo namjerava činiti kroz teoretska i praktična predavanja o motociklima, poduku u vožnji, međusobne klupske utrke, izdavanje klupskog glasila i snimaka s utrka te priređivanje zajedničkih izleta. Članovi kluba mogu biti izvršni, podupirući, utemeljitelji i začasni. Začasne članove imenuje glavna skupština na temelju osobitih zasluga što su ih stekli za klub i njegove ciljeve. Članovi imaju pravo sudjelovati na glavnoj skupštini društva, no samo izvršni članovi mogu dobivati savjete tehničke naravi, voziti utrke, upotrebljavati klupske strojeve i dijelove uz odobrenje upravnog odbora. Tijela društva su Nadzorni odbor, koji nadzire rad Upravnog odbora, a izvještaj predaje Glavnoj skupštini te Obranički sud koji rješava prijepore između članova kluba. Rad kluba nakratko zaustavlja Drugi svjetski rat nakon kojega društvo ponovo počinje s radom kao sekcija unutar Fiskulturnog društva Bjelovar. No vrlo brzo, 1947. godine se osamostaljuje i nastavlja razvijati svoj rad kroz različite aktivnosti, kasnije nazvanima komisije. Već početkom 1954. godine društvo organizira prve tečajeve autoškole te polaganje vozačkog ispita. Za kandidate je bila organizirana teoretska i praktična nastava. Većinom su to bili vojnici JNA te nešto manje privatne osobe, a od 1955. godine organizirana je i autoškola za žene. Prema komisijama formiranim 1955. godine vidljivo je da se rad društva razvija u različitim smjerovima te se više ne bave samo mototrka, izletima i međusobnom podučavanju u upravljanju motorima i automobilima. Sportska komisija imala je zadaću napraviti plan natjecanja i prigodnog programa, kao što je primjerice kros u čast dana Republike te održavati stazu. Nastavno-tehnička komisija organizirala je teorijski i

praktični dio tečaja autoškole te se brinula za prostor društva. Privredna komisija vodila je računa o vozilima, radionici te o prihodima od članarina. Komisija za društveni život, kasnije Komisija za propagandu i društveni život, organizirala je budnicu za 1. maj, izlete, zabave i veselice. Kasnije je uvedena i Disciplinska komisija, a društvo zadržava postojeću organizaciju do početka 1990-ih godina.

- Sadržaj i ustroj fonda

Fond se sastoji od četiri knjige u koje su naizmjenice upisivane sjednice tijela društva. Iz tema o kojima se raspravljalo na sastancima pojedinih tijela društva moguće je utvrditi rad društva i članove do 1974. godine. Svi važniji događaji detaljno su u rukopisu zabilježeni te nedostaju samo podaci za razdoblje od 1948. do 1953. godine. Od zanimljivijih događaja, zabilježene su aktivnosti za obilježavanje 1. maja sa spominjanjem motobudnice od 1954. godine nadalje te podaci o održavanju *speedway* utrka. Uz fond su priložena fotokopirana pravila društva donesena prilikom osnivanja 1930. godine.

Arhivska jedinica	Raspon godina gradiva
Zapisnici sjednica Skupštine i Upravnog odbora	1930. - 1947.
Zapisnici sjednica Upravnog odbora	1954. - 1974.
Zapisnici sjednica Nadzornog odbora	1955. - 1957., 1959., 1966. - 1973.
Zapisnici sjednica Masovnih sastanaka	1954. - 1956., 1958. - 1963.
Zapisnici sjednica Radne zajednice	1964. - 1972.
Zapisnici sjednica komisija	1958. - 1959., 1966.

- Jezik/pismo: hrvatski/ latinica
- Stupanj sačuvanosti: fragmentarno
- Izvori i bibliografija:
  - Stjepan Blažeković: Bjelovar. Bjelovar, 1985.

KUGLANJE

KUGLAČKI KLUB “POŠTAR” BJELOVAR

- Signatura: HRDABJ 570
- Naziv fonda: Kuglački klub “Poštar” Bjelovar
- Skraćeni naziv: KK “Poštar”
- Klasifikacija: I. 5. 2.
- Vremenski raspon djelovanja stvaratelja: 1949. -
- Vremenski raspon sačuvanog gradiva: 1955. - 1960.
- Količina gradiva: 1 kutija; 0,05 d/m

- Povijest stvaratelja
Kuglački klub “Poštar” osnovan je 1949. godine kao samostalna organizacijska jedinica s osnovnom zadaćom da putem svojih aktivnosti – treniranjem, natjecanjem te organizacijom klupskog života, stvara spretne kuglaše i razvija sportski duh. Prema pravilniku kluba mogli su razvijati i društveni život organizirajući, izlete, društvene priredbe, predavanja i seminare, no podaci o većem broju takvih aktivnosti nisu zabilježene u sačuvanom gradivu. Financirali su se prihodima od kuglane, članarinama, ali i sredstvima koja je dodjeljivao Teritorijalni odbor sindikata PTT službenika i radnika Zagreb. Klub je djelovao u duhu odluka Fiskalnog saveza Jugoslavije, bio je član Kuglačkog saveza Hrvatske preko podsaveza Bjelovar, prihvaćao je inicijative i pravila te ostale odluke Kuglačkog saveza Hrvatske. Tijela kluba prilikom osnivanja bila su: glavna godišnja Skupština, koja se treba sastati barem jednom godišnje, Upravni odbor i Nadzorni odbor od tri člana. Upravu kluba sačinjavali su predsjednik, podpredsjednik, tajnik i njegov zamjenik, blagajnik i njegov zamjenik, kulturno-prosvjetni referent te tehnički referent i njegov zamjenik. Članom je mogao postati svaki građanin stariji od 16 godina, a krajem 1958. godine bilo je ukupno 77 članova, najviše službenika i nešto manje radnika. Članovi su se natjecali na općinskim, kotarskim i republičkim natjecanjima s dvije momčadi. Klub je i danas aktivan u 3. kuglačkoj ligi.

- Sadržaj i ustroj fonda
Fond se sastoji od spisa formiranih prema cjelinama koje je bilo moguće uspostaviti iz prvobitnog reda. Sačuvani spisi sadrže podatke o natjecanjima kroz

zapisnike i evidencije iz kojih se može utvrditi gdje je sve klub gostovao te tko su bili kuglači. Unutar općih spisa sačuvani su dopisi, korespondencija s pojedinim klubovima, zapisnici disciplinskih postupaka te materijali dostavljani od Kuglačkog podsaveza Bjelovar. Sačuvana su i pravila društva iz 1949. godine, u ovjerenom prijepisu iz 1956. godine, koja donose detaljno raspisane zadatke i ciljeve te unutarnju organizaciju kluba. Od zanimljivijih podataka sačuvani su fragmenti informacija o rušenju stare i gradnji nove kuglane.

Arhivska jedinica	Raspon godina gradiva
Urudžbeni zapisnik	1957. - 1959.
Opći spisi	1956. - 1960.
Zapisnici skupština	1955.
Normativni akti	1956.
Evidencije organiziranih utakmica	1957.
Zapisnik o natjecanju	1960.

- Jezik/pismo: hrvatski/latinica
- Stupanj sačuvanosti: fragmentarno
- Izvori i bibliografija:
  - Stjepan Blažeković: Bjelovar. Bjelovar, 1985.

REKREACIJA

DRUŠTVO ZA REKREACIJU I TJELESNI ODGOJ "PARTIZAN" BJELOVAR

- Signatura: HRDABJ 1330
- Naziv fonda: Društvo za rekreaciju i tjelesni odgoj "Partizan" Bjelovar
- Skraćeni naziv: DTO "Partizan"
- Klasifikacija: I. 5. 2.
- Vremenski raspon djelovanja stvaratelja: 1949. - ?
- Vremenski raspon sačuvanog gradiva: 1953. – 1991.
- Količina gradiva: 11 knjiga, 7 registratora, 7 omota; 1 d/m

- Povijest stvaratelja
Gimnastičko društvo "Partizan" osnovano je 1949. godine, a već 1952. godine proširuje se i na druge sportove te mijenja ime u Društvo za tjelesni odgoj "Partizan". Od tada pored gimnastike u društvu djeluju muška i ženska odbojkaška sekcija, boksačka, atletska, stolnoteniska, hrvачka sekcija i rukometni klub. Promjenama u sportsko-programskoj orijentaciji 1962. godine dolazi do stavljanja naglaska na rekreaciju radi poboljšanja zdravlja i psihomotorike građana.¹⁰ U programu rekreacije članovi društva su bili aktivni u odbojci, košarci, malom nogometu, stolnom tenisu, vježbama u trimkabinetu te su organizirali pješačke ture.¹¹ Društvo je kao takvo djelovalo do početka 1990.-ih godina.

- Sadržaj i ustroj fonda
Fond se sastoji od knjiga i spisa koji su odloženi u registratore i omote te nije arhivistički obrađen. Arhivski popis nesređenog gradiva napravljen je vrlo detaljno pa je iz njega vidljivo koji podaci se eventualno mogu pronaći unutar spisa za navedeno razdoblje.

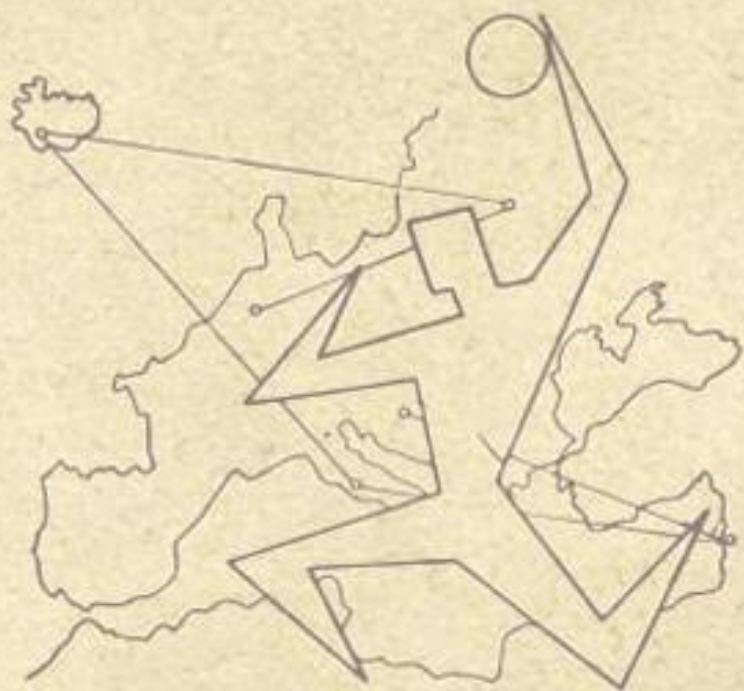
¹⁰ S. Blažeković. Bjelovar. Bjelovar, 1985., str. 288.

¹¹ isto

Arhivska jedinica	Raspon godina gradiva
Urudžbeni zapisnik	1956. - 1983.
Opći spisi	1953./1990.
Dopisi Atletskog saveza / Zbora atletskih sudaca Hrvatske	1968./1991.
Radničke sportske igre	1964.
Savezni slet Partizana Jugoslavije – vježbe	1959.
Partizanski višeboj	1980.
Pregledi rada sportskih aktivnosti	1967./68., 1973./74.
Registar članova	(1953.) - 1963.
Knjiga inventara	
Imovinsko-pravni spisi	1970.,1982.
Statuti	1965.,1975.
Kućni red	1968.
Primopredajni zapisnici	1967.,1968.,1973.
Investicije, radovi	1969./1979.
Zapisnici skupština	1965.,1970.
Programi rada	1965.,1970.,1973.
Izvještaji	1965.,1970.,1978.
Financijski planovi	1965./1979.
Bilteni	1972.,1975.
Obrasci	
Priznanja članovima	1957. – 1958.
Fotografije	
Članske iskaznice	

- Jezik/pismo:
- Stupanj sačuvanosti: fragmentarno, nesređeno gradivo
- Izvori i bibliografija:
  - Stjepan Blažeković: Bjelovar. Bjelovar, 1985.
  - HRDABJ 754 SIZ Fizičke i tehničke kulture Bjelovar
  - HRDABJ 38 Skupština općina Bjelovar

ISBN: 123456789